

Raadsinformatiebulletin

Valkenburg, 4 november 2024

Betreft: Motie pilotgemeente agrarisch natuurbeheer van kenmerkende landschapselementen

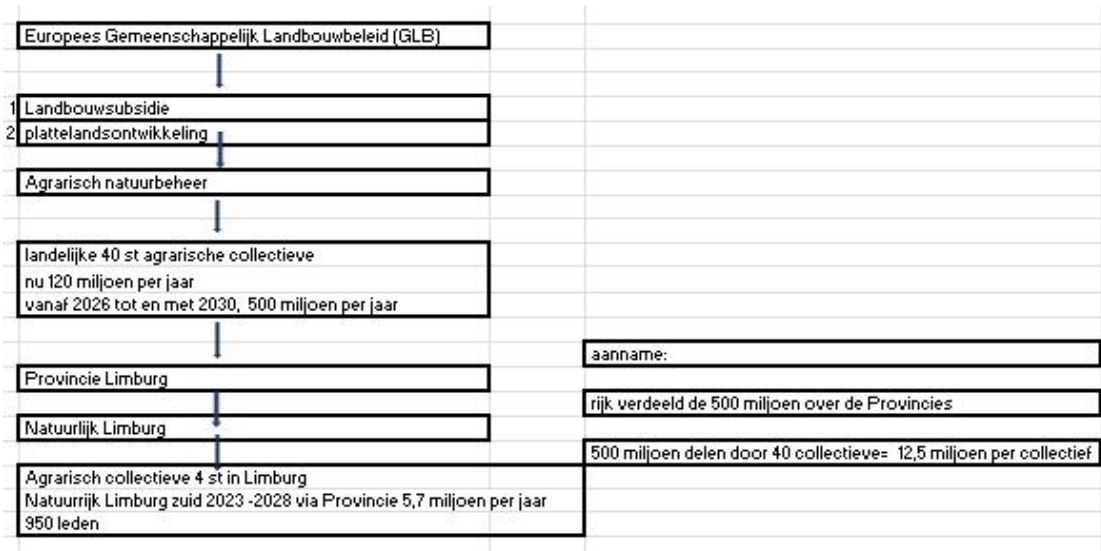
Registratienummer: 24.60

Geachte leden van de raad,

Op 7 oktober 2024 heeft u unaniem een motie aangenomen “pilotgemeente agrarisch natuurbeheer van kenmerkende landschapselementen”. Daarin vraagt u om onze gemeente bij het rijk aan te melden als pilot gemeente voor de in 2026 beschikbare middelen voor agrarisch natuurbeheer. Het hoofddoel daarvan is het terugbrengen van kleine landschapselementen. Om daar een beeld bij te krijgen hebben wij een agrarisch bedrijfsbezoek georganiseerd op 22 oktober. Hier is aan aanwezige raadsleden uitleg gegeven over agrarisch natuurbeheer.

Als wethouder zie ik de motie als een belangrijke steun in de rug voor hetgeen al gebeurt op het gebied van agrarisch natuurbeheer. Ook de brief van de Natuur en Milieufederatie d.d. 26 september 2024, die mede ondertekend is door 28 organisaties, bevestigt de vraag naar meer agrarisch natuurbeheer en het terugbrengen/instandhouden van landschapselementen. Daarnaast is de brief van de LLTB van 16 februari 2024 over agrarisch natuurbeheer en landschapselementen van belang. Door de Provinciale Staten van Limburg is op 24 mei 2024 een motie aangenomen met een vergelijkbare oproep (zie bijlage gewijzigde motie 3096 van den Pol cs stimuleren groen blauwe dooradering). Aan het Rijk vragen om Valkenburg aan de Geul als pilot gebied te laten fungeren, heeft echter zeer weinig kans van slagen. Ook niet nu het Rijk (extra) gelden vrijmaakt voor agrarisch natuurbeheer. Hieronder wordt nader uitgelegd waarom.

Om uitvoering te geven aan uw motie is het van belang inzichtelijk te hebben op welke manier het terugbrengen en beter in stand houden van landschapselementen nu georganiseerd is. Bovendien is het belangrijk om te weten hoe aanspraak kan worden gemaakt op de rijksmiddelen en hoe deze dan vervolgens worden ingezet. We hebben hiervoor contact gezocht met de Provincie Limburg en Natuurrijk Limburg. In onderstaand schema is op hoofdlijnen de huidige organisatie en financiering/besteding van de rijksmiddelen weergegeven met hierbij de aanname hoe de 500 miljoen vanaf 2026 wordt verdeeld. De verdeling is nadrukkelijk gebaseerd op een aanname van de provincies en het Landelijk collectief agrarisch Natuurbeheer die volop bezig zijn dit nader vorm te geven. Provincies en het Landelijk collectief agrarisch Natuurbeheer werken dit in 2025 nader uit en zetten het door naar de provinciale collectieve.

Via het contact met de Provincie Limburg en Natuurrijk Limburg Zuid hebben we allereerst van gedachten gewisseld over de manier waarop we de beschikbare middelen in Limburg en de gemeente krijgen. Daarnaast hebben we ook gekeken naar hoe we dit geld omgezet krijgen in agrarisch natuurbeheer met nieuwe landschapselementen. Met alleen het geld ben je er immers nog niet. Hier komt nog een belangrijke stap achteraan. Er zullen verbindingen gelegd moeten worden, om zo de grondeigenaren te overtuigen dit als een kans te zien en niet als een bedreiging.

Hoe kunnen we dat het beste aanvliegen om het uiteindelijke doel ook te bereiken, namelijk meer elementen terugbrengen in ons landschap. Het antwoord op deze vraag is niet eenvoudig te geven. We hebben met de Provincie Limburg, Natuurrijk Limburg en LLTB afgesproken om dit in goed overleg en samen nader te gaan onderzoeken. De provincie Limburg zal in december 2024 met een actieplan komen richting Provinciale Staten. Als gemeente blijven we dit nadrukkelijk volgen en houden u hiervan op de hoogte.

Naast de bovengenoemde regelingen via het collectief op het gebied van agrarisch natuurbeheer zijn er nog andere regelingen beschikbaar of komen beschikbaar voor agrarisch natuurbeheer en landschapselementen:

- Provinciale regeling aanleg landschapselementen en voedselbossen
- Propositie Heuvelland
- WRL budget
- POP-3 subsidie via Provincie Limburg
- Groen als gras. koplopersproject via LPLG.
- Water in balans projecten Waterschap Limburg.
- Regiodeal.

Als we de balans opmaken mag je verwachten dat er voldoende financiële middelen zijn bij verschillende partijen en dat bij iedereen het besef is dat agrarisch natuurbeheer en kleine landschapselementen passend en gewenst zijn in het Zuid Limburgse landschap. Je mag ook verwachten dat er al een bestaande organisatie is die agrarisch natuurbeheer begeleidt en dat in 2025 meer duidelijkheid komt over de organisatie, regelingen en middelen.

Als gemeenteraad heeft u via de motie en in ons Groenbeleidsplan de zaadjes geplant voor nieuwe landschapselementen. Laten we in 2025 zorgen voor een actieve verzorging van deze zaadjes, zodat ze uit de grond komen. Zo kunnen vanaf 2026 agrarisch natuurbeheer en de landschapselementen een volwaardige basis vormen voor de agrarische ondernemers en ons landschap. Daarbij moeten we opmerken dat het agrarisch natuurbeheer en aanleg en beheer van landschapselementen op percelen van diverse grondeigenaren zal moeten gebeuren. Voorwaarde is dat deze grondeigenaren zelf een positieve grondhouding hebben ten aanzien van het terugbrengen van de landschapselementen. Daarbij zal altijd een afweging worden gemaakt op basis van kosten/baten.

Met vriendelijke groet,

namens het college van burgemeester en wethouders
van Valkenburg aan de Geul,

N.J.M.M. Dauven
wethouder Natuur en Landschap

Bijlagen:

1. Brief richting minister vanuit gemeente Valkenburg aan de Geul
2. brief natuur en milieufederatie Limburg
3. brief LLTB
4. motie 3096 van de Pol cs Stimuleren groen blauwe dooradering 24 mei 2024